Pre-High Holiday Workshop Rabbi Michael Strassfeld

Sefat Emet

(ד)...וזה כלל המ"ע ול"ת שכולם ניתנו כדי שיהי' איש ישראל בן חורין לכן הקדים לנו יצ"מ ואח"כ התורה שמלמדת איך להיות נשאר הנפש בחירות שלא להתקשר בגשמיות ע"י תרי"ג עיטין שבתורה וכל המצוה שכ' בי' יצ"מ הוא לומר שע"י המצוה יתדבק בחירות וכמו כן בפרשת לקט שכחה פיאה וזכרת כי עבד היית לומר שע"י זו המצוה יהי' הלחם בלי פסולת ושלא יתדבק בעשרו יותר מדאי לכן נתנה תורה מצות מעשרות שהיא שמירה להעושר ואיש ישראל צריך להיות בן חורין בנפש וגוף וכל אשר לו. לכן גם בדירה ניתן מצות מזוזה. ובטלית מצות ציצית שהכל מסייע אל החירות והיא זכר ליצ"מ. וציצית הוא חירות אל המלבוש. וזה כלל כל התורה לכן אמרו חרות על הלוחות חירות אין לך בן חורין אלא העוסק בתורה שמלמדת לאדם דרך החירות כנ"ל.

The purpose of all the commandments, both positive and negative, that were given to Israel, is so that every person of Israel be free. That is why the liberation from Egypt comes first [before the giving of the Torah]. Torah then teaches the soul how to maintain its freedom, by not becoming attached to material things. These are 613 “counsels.” Every mitzvah in which the liberation from Egypt is mentioned is to tell us yet again that by means of this mitzvah one may cling to freedom. In the commandments regarding [the gifts to the poor of] leftover gleanings, the corners of the fields, and forgotten sheaves, the Torah says: "Remember that you were a slave (Dt. 24:22). In this way your food will have no waste, and you will not become overly attached to wealth. That is why the Torah commanded such things as tithes and gifts to the poor, these guard one from (overattachment to) wealth.

A Jew has to be free in soul, in body, and in all he or she has. That’s why with regard to dwellings we have the mezuzah; for clothes, the tzitzit/the fringe; all of this is to help us to be free, “in memory of the Exodus from Egypt.”… and the fringes make for freedom with regard to clothes.
This is the purpose of the entire Torah. That is why they read “engraved on the tablets” (Ex. 32:16), as though it said “freedom on the tablets” [*harut/herut*]. “The only free person,” they added, “is the one who is engaged in Torah,” for Torah teaches a person the way of freedom.

Sefat Emet on Ki Tetzei, trans. by Arthur Green

תולדות יעקב יוסף (ר׳ יעקב יוסף מפולנויא), חיי שרה

ולי נראה לפי מה שקבלתי מרבותי וחבירי, איך יתנהג במדת רחמים עם כל אדם, וגם שרואה באיזה אדם שום דבר מכוער יתן לב שגם שם שורה שמו יתברך דלית אתר פנוי מיניי ועי״כ הוא לטובתו, שיש בו ג״כ שמץ מנהו, ויתן לב לשוב. וכאשר זכרתי ... כגון שבא לו ביטול ע״י שיח אדם בתורה או בתפלה יתן לב שהיא לטובתו. או שלא היה מתפלל ולומד כראוי, או שיכוון כוונה אחרת וכיוצא בזה שיקבל לטובה, ואז ימצא שבאמת הוא טובתו.

וז״ש **שויתי ה׳ לנגדי תמיד**. ר״ל גם שיהיה נגדיות לבטלוני מתורה ותפלה, הבנתי שזו מן השמים לטובתי שהיא מצד הרחמים, באופן **כי מימיני בל אמוט** שהוא חסד ורחמים, לכך **שמח לבי**, מאחר שהכל לטובה. **ויגל כבודי**, כי המחשבה שבו ל״ב נתיבות גימטריא כבוד, ג״כ יהיה הכל מחשבות טובות הבא ע״י שמחת הלב ויגל כבודי, ועי״ז נתעורר רחמים בעולם שגם אנשי החומר ולבושי האדם הנקרא בשרי גם **בשרי ישכון לבטח** וגו׳ וק״ל׃

Toldot Yaakov Yosef Chayye Sarah #2

It appears to me from what I have received from my teachers and colleagues that this is how to behave with compassion toward all others. Even when you see something ugly or unbecoming in another person, you should turn your heart to thinking that the Holy One dwells there, too, since there is no place devoid of God. It is therefore for your good that you have seen this, since you have some aspect of this same ugliness in you as well, and this will move your heart to *teshuvah*. Even if you should be distracted from your study of Torah or prayer by someone's conversation, you should pay attention and consider that this is for your good, either because you were not praying or studying properly, or so that you will bring a different intention to your service. In these manners you will come to accept this situation as good, and ultimately that it truly is for your good…

And, when it says, "**I have placed *YHVH* before me** (*l'negdi*) **always**" (Ps. 16:8), it means that even when there is some sort of opposition (*negdiut*) that might cause me to desist from Torah or prayer, I can understand that this comes from Heaven for my good. It comes from the side of compassion, as in the continuation of the verse "**He is at my right hand, I will never be shaken**", which is love (*hesed*) and compassion (*rahamim*). So, the psalm continues, "**So my heart rejoices**", since everything is for my good; "**my whole being** (*k'vodi*) **exults**", since thought has 32 paths in it, and the gematria of *kavod* is also 32, which tells me that all good thoughts come from joy in the heart, and the exultation of our whole being – and in this manner compassion is aroused in the world, even for material people and their physical coverings that are called "flesh", as the verse concludes, "**my body rests secure**."

ליקוטים יקרים, ס׳ פ״ג

זה כלל גדול: בכל מה שיש בעולם יש נצוצות קדושה, אין דבר ריק מהניצוצין אפילו עצים ואבנים אפילו המעשים שאדם עושה, אפילו עבירה שאדם עושה, יש בו ניצוצות מהשבירה.

ומה היא הניצוצות מהשבירה? היא התשובה. בשעה שעושה תשובה על העבירה מעלה שהיה בה הניצוצות לעולם העליון.

וזה שכתוב: (שמות ל״ד ז׳) ״נושא עון״ -- פירוש נושא ומעלה העון למעלה. וזהו (בראשית ד׳ ״גדול עוני מנשוא״ -- פירוש, להרימו ולהעלותו לעולם העליון. י״ג):

This is a fundamental principle: in everything in creation there exist sparks of holiness. No thing, nothing is devoid of these sparks, even trees and stones. And, also in every human deed, even in a sin that one might commit there is a spark from the (original) shattering.

What is the spark in the sin? It is *teshuvah*. At the moment that we do *teshuvah* for a particular sin, we raise up the sparks that are in it to the supernal world.

This is what “bearing sin” means (Ex. 34:7): God bears the sin and lifts it upward. And, so also, we find (Gen. 4:13) “My sin is too great to bear,” that is, to lift it up and raise it to the supernal world.

ספר צוואת הריב״ש - הנהגות ישרות

מד. לפעמים מטעה היצה״ר לאדם ואומר לו שעבר עבירה גדולה אע״פ שאינו אלא חומרא בעלמא, או שאינה עבירה כלל, וכוונתו שיהא האדם בעצבות מכח זה ויבוטל בעצבותו מעבודת הבורא יתברך. וצריך האדם להבין הרמאות הזה, ויאמר להיצה״ר איני משגיח על החומרא שאתה אומר לי שכוונתך לבטלני מעבודתו ית׳ ושקר אתה דובר, וגם אם הוא באמת קצת חטא, יותר יהיה נח״ר לבוראי שלא משגיח על החומרא שאתה אומר לי לגרום לי עצבות בעבודתו, אדרבה אעבוד אותו בשמחה, כי זהו כלל גדול כי אין כוונתי בעבודה לצורך עצמי רק לעשות נחת רוח לפניו ית׳, וא״כ אף שלא אשגיח על החומרא שאתה אומר לא יקפיד הבורא עלי, כי כל עיקר שאיני משגיח הוא מחמת שלא אבטל מעבודתו ית׳, ואיך אבטל מעבודתו אפילו רגע אחד וזהו כלל גדול בעבודת הבורא ית׳ שיזהר מעצבות כל מה שיוכל:

At times the Evil Urge deceives a person, telling him that he has committed a great transgression, even if it is only a Rabbinic stringency or not a sin at all. Its intention is to lead that person to a state of sadness, so that by reason of his sadness he will be distracted from the service of the Creator. But a person must understand this deception, and tell the Evil Urge, “I do not pay heed to this stringency which you say, for it is your intention to cause me not to perform God’s service and you speak falsehood. And even if it is a little bit of a sin, it is more pleasing to my Creator that I not pay heed to this stringency which you tell me, to cause me sadness in God’s service, but that, to the contrary, I serve God with joy. For this is a basic rule, that it is not my intention in God’s service that it be for my own needs, but only to be pleasing to God. Therefore, even if I do not pay heed to the stringency which you mentioned, the Creator will not be strict with me, for the reason why I am not strict is in order not to nullify God’s service. For how can I nullify God’s service for even one moment?” And this is a great rule in the service of the Creator, that a person take care against sadness in so far as one is able.

קדושת לוי, איכה (דברים)

או יבואר: "השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם" (איכה ה' כ"א).

ויש דקדוק: מאי "כקדם"? ויבואר על פי המדרש: "ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה" (דברים י' י"ב), ואיתא במדרש (ב"ר כ"א ו'): "אין ועתה אלא תשובה".

ופירוש כך הוא: משום דכל אדם ואדם מישראל מחיוב להאמין באמונה שלימה, שבכל רגע ורגע מקבל חיות מהבורא ברוך הוא. כמו שדרשו (על תהלים ק"נ ו'; ב"ר י"ד ט'): "כל הנשמה תהלל -- כל נשימה ונשימה תהלל י"ה" -- שבכל רגע החיות רוצה לצאת מן האדם והקדוש ברוך הוא שולח לו בכל רגע חיות חדש.

נמצא, לפי זה מהני תשובה לכל אדם. כי בעת שעושה תשובה מאמין שהוא כעת בריה חדשה, ובזה השם יתברך ברוב רחמיו אינו מזכיר לו עונות הראשונים. אבל אם (חס ושלום) אינו מאמין בזה, (חס ושלום) לא מהני התשובה! וזה פירוש המדרש "אין ועתה אלא תשובה": כיון שהוא מאמין שהוא עתה בריה חדשה, מהני לו תשובה.

וזהו פירוש הפסוק "השיבנו ה' אליך ונשובה" -- ואיך נשובה? "חדש ימינו כקדם"! ובו יבואר הגמרא (סנהדרין צח/א): "אימתי אתי מר? אמר לו היום כו'. היום אם בקולו תשמעו". כשתהיו על בחינה הזאת שבכל יום נעשה בריה חדשה:

"Take us back, O Lord, to Yourself, and we shall return; renew our days as of old!" (Lam.5:21).

What is the meaning of the word(s) "as of old"? We can clarify this according to the rabbinic teaching on the verse, "And now, O Israel, what does the Lord your God demand of you? Only this: to fear the Lord your God" (Deut.10:12). The Sages teach, "The word(s) 'and now (*v'atah*)' suggest a moment of *teshuvah*" (Genesis Rabbah 21:6).

This is what it means: each and every Jew must believe with complete trust that in each and every moment he is revived and sustained by the Holy Creator. This is what the Sages taught on the verse, "Let all that has breath praise the Lord" (Ps.150:6): "with each and every breath praise the Lord" (Genesis Rabbah 14:9). Each moment the vital force seeks to leave the body, yet each moment the Holy One sends renewed vigor.

From this we can understand that every person has the capacity to experience *teshuvah*. In the moment that a person transforms himself through *teshuvah* he also comes to believe that he has become a new creation. On that basis the Holy One, in His great mercy, does not recall his earlier transgressions. But, if a person does not believe (that he is made new each moment) then his *teshuvah* is ineffective.

This, then, explains the teaching that "and now (*v'atah*)" means *teshuvah*. When we believe that we are made new each moment, each "now," our *teshuvah* will be effective. Further, this explains the verse from Lamentations. "Take us back, O Lord, to Yourself, and we shall return." How shall we return? "Make us new, as we were in the beginning."
In the same manner we can understand the lesson in the Talmud: [When R. Joshua b. Levi met the Messiah he asked him] "'When will you come?' He responded, 'today' etc. [He meant]

‘today, if you will listen to His voice’” (Sanh.98a). What the teaching means is that the messiah will come when you have attained this quality, that with every day you become a new being.

Sefat Emet Tzav TaRMaZ

בפסוק זאת תורת העולה כו'. אש תמיד תוקד כו'. והוא תכלית עבודת האדם. ובכל יום יורד הארה חדשה לעובדי השי"ת כמ"ש ובער כו' הכהן עצים בבוקר בבוקר כו'. והוא שכ' מחדש בטובו בכל יום. והוא בחי' אהבה שהוא במתנה בחסד עליון. אכן מזה האור צריך להיות נשאר רשימה בלב כל היום וכל הלילה לא תכבה. וממילא כל המחשבות והרהורים העולים על הלב צריכין להיות נשרף מהתלהבות רשימה זו.

The purpose of human activity is to keep the flame alive. Everyday a new *he’arah*—insight appears to those who worship God as it says *baboker baboker*/every morning. And *mehadesh be-khol yom*/God renews each day. This is the aspect of love which is a gift of the supernal *hesed*/lovingkindness. Of this light there should be some residue in the heart all day and all night—not extinguished. And all the distracting thoughts that come to the heart should be burnt in the *hitlahavut* of this residue.

Eish tamid tukad al ha-mizbe’ah lo tikhbeh/A perpetual fire shall be kept burning on the altar, not to go out. Lev. 6:6

תפארת שלמה, ויגש

״ועתה אל תעצבו וגו׳׳. הנה ועתה הוא לשון תשובה. לכן אמר: ״אעפ״י שאתם צריכין לשוב בתשובה על המעשה הזה אשר עשיתם, אך אל תעצבו! לא בעצבות הוא דרכי התשובה. כי התשובה היא מצות עשה מן התורה, וצריך לעשותה בשמחה, כמו שכתוב (בתפלת שחרית, מזמור ק׳) ׳עבדו את ה׳ בשמחה׳׳׳. ולכך, ״ועתה״ הוא לשון תשובה. כי הבע״ת צריך לומר ״מעתה הנני שב; הנני חוזר בתשובה, ולא אשוב לכסלה עוד! רק עתה אהיה, ברוך ה׳, מהיום והלאה״.

Tiferet Shlomo, by R. Shlomo Hakohen Rabinowitz of Radomsk (1803-1866).

"**Now, do not be sad** [or reproach yourselves because you sold me hither; it was to save life that God sent me ahead of you]" (Gen. 45:5). We know that the word "**and now** (*v'atah*)" signifies *teshuvah* (Gen.R. 21:6). That is why Joseph said to his brothers: "Even though you still have to do *teshuvah* for what you did to me, do not be sad. Sadness is not the way to *teshuvah*! Since *teshuvah* is a positive commandment in the Torah, we are required to perform it with gladness, as it says, '**Serve *YHVH* with gladness**' (Ps. 100:1)." From this we learn that "and now" signifies *teshuvah*, since those who seek to turn their life around in self-transformation must say, "From now I am turning myself around. I am returning in *teshuvah*, and I will not return to foolishness again. Only from now 'I will be,' thank God, from now on...."

> Gen.R. 26:1
> "[*YHVH* God said, 'Here, the human has become like one of us, in knowing good and evil,] **so now** (*v'atah*), **lest** (*pen*) **he send for his hand** [and take from the Tree of Life and eat and live throughout the ages']". R. Abba b. Kahana said: This teaches that the blessed Holy One provided him with an opportunity of *teshuvah*. "So now": this can only refer to *teshuvah*, as Scripture says, "**And now, Israel, what does *YHVH* God require of you, but to fear *YHVH* your God, etc.**" (Deut. 10:12)